

Sygn. akt III RC 962/22

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 czerwca 2023 r.

Sąd Rejonowy w Toruniu III Wydział Rodzinny i Nieletnich w składzie:

Przewodniczący Sędzia Kinga Miotk-Załuska

Protokolant st. sekr. sądowy Grażyna Łukasiak

po rozpoznaniu w dniu 05 czerwca 2023 r. w Toruniu

sprawy z powództwa:

J. M. (1)

przeciwko:

P. M.

o:

podwyższenie alimentów

podwyższa alimenty od pozwanego P. M. na rzecz powoda J. M. (1), z kwoty po 550 złotych miesięcznie ustalonej ugodą zawartą przed Sądem Rejonowym w Toruniu w dniu 25 stycznia 2018 r. w sprawie (...), do kwoty po 850 / osiemset pięćdziesiąt/ złotych miesięcznie, płatnej do rąk powódki, poczynając od dnia 15 grudnia 2022 r., do dnia 15-ego każdego miesiąca z góry, z ustawowymi odsetkami w razie opóźnienia w płatności którejkolwiek z rat,

oddala powództwo w pozostałej części,

nie obciąża powódki kosztami sądowymi w części oddalonego powództwa,

nie obciąża pozwanego kosztami sądowymi w sprawie,

wyroкови w pkt I. nadaje rygor natychmiastowej wykonalności.

Sygn. akt III RC 962/22

UZASADNIENIE

J. M. (1) wniosła w dniu 15 grudnia 2022 r. pozew przeciwko ojcu - P. M. domagając się podwyższenia alimentów ustalonych wyrokiem Sądu Rejonowego w Toruniu z dnia 16 listopada 2017 r. w sprawie (...) od P. M. na rzecz J. M. (2) z kwoty po 550 zł miesięcznie do kwoty po 1.100 zł miesięcznie, poczynając od dnia wniesienia pozwu.

W uzasadnieniu wskazano m. in. że alimenty na rzecz powódki zostały ustalone ponad 5 lat temu i w żaden sposób nie przystają do obecnych warunków społecznych, w tym do uzasadnionych potrzeb powódki. Od dnia zasądzenia alimentów do dnia złożenia niniejszego pozwu doszło do znaczącego zwiększenia zakresu katalogu usprawiedliwionych potrzeb życiowych J. M. (1). Podkreślono, iż alimenty w dotychczasowej wysokości mogą pokryć jedynie ułamek uzasadnionych potrzeb powódki. Praktycznie cały trud utrzymania J. M. (1) spoczywa na jej matce – W. C., która prowadząc mały sklep z chemią gospodarczą nie uzyskuje wysokich dochodów. Ponadto od daty uzyskania pełnoletniości przez powódkę nie otrzymuje ona również świadczenia wychowawczego z programu 500+.

Podkreślono, iż obecnie powódka uczęszcza do (...) klasy Technikum (...) w T.. Po zakończeniu nauki na poziomie średnim, co nastąpi w czerwcu 2023r., zamierza kontynuować naukę w szkole wyższej. Obecnie korzysta z korepetycji z języka angielskiego, których miesięczny koszt wynosi 300 zł. Powódka dojeżdża do szkoły środkami komunikacji zbiorowej, a aktualna cena biletu miesięcznego wynosi 44 zł miesięcznie. Zakup książek, podręczników, pomocy naukowych, odzieży ochronnej na zajęcia z technologii, odzieży sportowej na zajęcia wychowania fizycznego to koszt w roku nie mniejszy niż 800 zł, co w rozliczeniu miesięcznym daje kwotę ok. 66 zł miesięcznie.

Pozwany w odpowiedzi na pozew z dnia 3 lutego 2023 r. wniósł o oddalenie powództwa w całości.

W uzasadnieniu pozwany wskazał m.in., iż jego sytuacja życiowa, w tym zawodowa, zdrowotna, finansowa i rodzinna uległa zmianie od listopad 2017r., kiedy to ustalone zostały alimenty w kwocie po 550 zł miesięcznie. Od dnia 23 czerwca 2022r. do dnia 17 czerwca 2023r. pozwany przebywa na świadczeniu rehabilitacyjnym, gdyż jest niezdolny do pracy z powodu pogłębiającej się choroby – (...) wobec czego obecnie nie zarabkuje, a jedynie otrzymuje zasiłek rehabilitacyjny z ZUS w kwocie ok. (...) zł miesięcznie. Podkreślono, iż jeśli pomimo leczenia sytuacja zdrowotna pozwanego nie poprawi się będzie on musiał składać wniosek o rentę.

Pozwany podkreślił, iż zmianie uległa również jego sytuacja rodzinna. Obecnie pozostaje w związku partnerskim z Z. C. (1). W dniu (...) pozwanemu urodził się syn B. M.. Ponadto wychowuje z partnerką także jej syna S. M., który urodził się (...) P. M. prowadzi wspólne gospodarstwo domowe z partnerką. Wspólnie zdecydowali się na zakup mieszkania w T. przy ul. (...), na które zaciągnęli kredyt hipoteczny na kwotę 487.265,87 zł. W momencie rozpoczęcia spłat kredytu rata nie przekraczała kwoty 1.960 zł miesięcznie, obecnie zaś wynosi ok. 4.000 zł miesięcznie.

Podkreślono, iż partnerka pozwanego jest zatrudniona w sklepie (...) Sp. z o.o. ze średnim wynagrodzeniem (...) zł miesięcznie.

Podczas rozprawy w dniu 5 czerwca 2023 r. pozwany uznał żądanie pozwu do kwoty po 650 zł miesięcznie. Powódka podała, iż może zgodzić się na alimenty po 900 zł miesięcznie.

Sąd ustalił, co następuje:

J. M. (1) ur. (...) jest córką W. C. i P. M..

/okoliczność bezsporna/

Ugodą z dnia 25 stycznia 2018r. zawartą przed Sądem Rejonowym w Toruniu w sprawie (...) pozwany P. M. zobowiązał się płacić alimenty na rzecz małoletniej wówczas powódki J. M. (1) w miejsce alimentów ustalonych w kwocie po 400 zł miesięcznie, ugodą zawartą przed Sądem Rejonowym w Toruniu w dniu 21 grudnia 2010r. w sprawie (...) w kwocie po 550 zł miesięcznie, poczynając od dnia 1 lutego 2018r., płatne z góry do dnia 15-tego każdego miesiąca do rąk matki W. K. (1), z ustawowymi odsetkami w razie opóźnienia w płatności.

Małoletnia wówczas J. M. (1) miała (...) lat i uczęszczała do (...) klasy (...) do klasy (...). Na wyprawkę dla córki W. K. (2) wydała ok. 190 zł. Powódka chodziła do klubu (...), gdzie trenowała siatkówkę, opłata za zajęcia wynosiła 30 zł plus dodatkowy koszt wyjazdów i obozów sportowych. Powódka była (...), przyjmowała regularnie leki na (...), których koszt wynosił 100 zł miesięcznie. J. M. (1) jeździła na obozy letnie i zimowe, których koszt wyniósł ok. 900 zł.

Matka małoletniej oprócz J. miała jeszcze córkę Z. z nieformalnego związku z D. C.. Mieszkała wraz z małoletnimi córkami oraz partnerem w wynajmowanym mieszkaniu przy ul. (...). Czynsz najmu wynosił 1.200 zł miesięcznie plus opłata za wodę i prąd. D. C. pracował jako mechanik samochodowy i zarabiał ok. (...) zł miesięcznie. W. K. (2) pracowała do 28 lutego 2017r. Jej umowa o pracę nie została przedłużona. Przed zwolnieniem zarabiała ok. (...) zł miesięcznie.

P. M. nie miał kontaktu z małoletnią wówczas J. M. (1). Powódka była jego jedynym dzieckiem.

P. M. pracował wówczas w sklepie (...) w dziale technicznym z wynagrodzeniem w granicach (...) zł. Mieszkał w B. w mieszkaniu kupionym na kredyt hipoteczny w kwocie 156.400 zł. Rata kredytu wynosiła 717 zł.

/dowód: akta (...) SR w Toruniu/

J. M. (1) ma obecnie (...) lat. Powódka ukończyła Technikum (...) w T.. Zamierza kontynuować naukę w szkole wyższej. W ramach przygotowania do matury powódka przez trzy miesiące korzystała z korepetycji z języka angielskiego, których miesięczny koszt wynosił 300 zł. W okresie wakacyjnym J. M. (1) planuje poszukać pracy w gastronomii.

Powódka mieszka wraz z matką W. C. oraz siostrą Z. C. (2). Opłaty związane z utrzymaniem mieszkania wynoszą ok. 2.000 zł miesięcznie plus opłaty za prąd i wodę.

J. M. (1) przyjmuje leki na (...), których miesięczny koszt wynosi ok. 20-30 zł.

W styczniu 2023r. powódka miała studniówkę, której koszt wynosił ok. 1.000 zł. W całości został pokryty przez matkę J. M. (1).

Dwa lata temu powódka przystępowała do egzaminu prawa jazdy. Jego koszt wynosił wówczas 1.800 zł i został całkowicie pokryty przez W. C..

Matka małoletniej pokryła również koszt (...) córki, który wyniósł ok. 7.400 zł.

Matka powódki W. C. zarabia ok. 5.000 zł miesięcznie. Na chwilę obecną nie otrzymuje alimentów na rzecz młodszej córki Z. C. (2).

/dowód: umowa najmu lokalu mieszkalnego – k. 7-8

opłaty związane z utrzymaniem mieszkania – k. 9-10

zgoda na leczenie (...) – k. 11-12

plan leczenia (...) – k. 13

potwierdzenia transakcji – k. 14-42

korrespondencja stron – k. 43-45, 110-133,

zeznania świadka W. C. – k. 135-135v

przesłuchanie powódki J. M. (1) – k. 136/

P. M. ma obecnie (...) lat. Od dnia 23 czerwca 2022r. do dnia 17 czerwca 2023r. przebywał na świadczeniu rehabilitacyjnym, gdyż jest niezdolny do pracy z powodu pogłębiającej się choroby – (...). Otrzymuje zasiłek rehabilitacyjny z ZUS w kwocie ok. (...) zł miesięcznie. Pozwany ma wezwanie na komisję do ZUS. Z zawodu jest elektromonterem, jednak z uwagi na problemy zdrowotne będzie musiał się przekwalifikować.

Pozwany pozostaje w związku partnerskim z Z. C. (1), z którą prowadzi wspólne gospodarstwo domowe. Wspólnie zdecydowali się na zakup mieszkania w T. przy ul. (...), na które zaciągnęli kredyt hipoteczny na kwotę 487.265,87 zł. Obecnie rata kredytu wynosi ok. 4.500 zł miesięcznie.

Z. C. (1) pracuje w sklepie i zarabia ok. (...) zł miesięcznie. Ma małoletniego syna S. M., ur. (...), który pochodzi z jej poprzedniego związku z D. M.. Małoletni uczęszcza obecnie do szkoły podstawowej.

W dniu (...) pozwanemu i Z. C. (1) urodził się syn B. M.. Małoletni uczęszcza do żłobka, za które opłata wynosi 1.000-1.100 zł miesięcznie.

P. M. leczy się w ramach Narodowego Funduszu Zdrowia. Miał 2-3 wizyty prywatne u lekarzy specjalistów. Lekarstwa, które przyjmuje są refundowane, płaci za nie 10% ich wartości.

Pozwany nie utrzymuje kontaktów z córką J. M. (1).

/dowód: decyzja – k. 54-58,

potwierdzenie płatności – k. 59-62, 77, 82-96,

informacja o przebytej rehabilitacji leczniczej – k. 6366

dokumentacja medyczna – k. 67-69,

odpis skrócony aktu urodzenia – k. 70-71

umowa mieszkaniowego kredytu budowlano-hipotecznego – k. 72-73

wydruki – k. 74-76,

paragony, faktury – k. 79-81,

korrespondencja stron – k. 110-133,

zeznania świadka A. M. – k. 135v

przesłuchanie pozwanego P. M. – k. 136-136vt/

Sąd zważył, co następuje:

Przedstawiony stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o dowody z dokumentów znajdujących się w aktach sprawy oraz w aktach sprawy (...) Sądu Rejonowego w Toruniu, a także na podstawie zeznań świadków, przesłuchania powódki J. M. (1) i pozwanego P. M..

Sąd przyjął za wiarygodne dowody w postaci dokumentów złożonych przez strony do akt sprawy, albowiem nie było podstaw do ich podważenia. Były one opatrzone odpowiednimi podpisami i pieczęciami. W szczególności jednak żadna ze stron nie kwestionowała ich autentyczności.

W ocenie Sądu zeznania złożone przez strony należało, co do zasady, uznać za wiarygodne. Potwierdziły je dowody z dokumentów złożonych do akt sprawy. Przedstawiane przez strony fakty nacechowane jednak były subiektywną oceną poszczególnych okoliczności. Strony starały się bowiem w sposób jak najbardziej korzystny dla siebie przedstawić okoliczności istotne dla rozstrzygnięcia sprawy, tzn. swoje możliwości zarobkowe i majątkowe oraz koszty swojego utrzymania.

Przedmiotowe powództwo o podwyższenie alimentów posiada podstawę prawną w art. 138 kro. Przepis ten stanowi, że w razie zmiany stosunków można żądać zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego. Przez zmianę stosunków rozumie się zmianę usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego albo zmianę w zakresie możliwości zarobkowych zobowiązanego do alimentacji, wskutek czego ustalony zakres obowiązku alimentacyjnego wymaga skorygowania przez stosowne zwiększenie albo zmniejszenie wysokości świadczeń alimentacyjnych.

Potrzeby uprawnionego oraz możliwości zobowiązanego ulegają zmianie, tym samym może ulegać zmianie wysokość alimentów. Dlatego w razie zmiany stosunków zarówno uprawniony, jak i zobowiązany mogą żądać zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego. Zmiana stosunków może prowadzić do uchylenia obowiązku

alimentacyjnego bądź do podwyższenia lub obniżenia alimentów. Dla stwierdzenia, czy nastąpiła zmiana stosunków w rozumieniu art. 138 kro, należy brać pod uwagę, czy istniejące warunki i okoliczności - na tle sytuacji ogólnej - mają charakter trwały, dotyczą okoliczności zasadniczych, ilościowo znacznych i wyczerpują te przesłanki, które w istotny sposób wpływają na istnienie czy zakres obowiązku alimentacyjnego. Zmiana orzeczenia dopuszczalna jest tylko w razie zmiany stosunków powstałych po jego wydaniu (por.: uchwała składu 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 23 października 1954 r., I CO 41/54).

Powódka J. M. (1) wskazywała, że kwota alimentów zasądzonych w wysokości po 550 zł miesięcznie nie wystarcza na zaspokojenie jej podstawowych potrzeb.

W myśl § 1 art. 135 kro zakres świadczeń alimentacyjnych zależy od usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego oraz od zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego.

Pojęcia „usprawiedliwione potrzeby” oraz „możliwości zarobkowe i majątkowe” zostały szczegółowo omówione w uchwale Pełnego Składu Izby Cywilnej i Administracyjnej Sądu Najwyższego z dnia 16 grudnia 1987 r., III CZP 91/86, OSNP 1988, nr 4, poz. 42. W uchwale tej stwierdzono między innymi, że: Pojęcia usprawiedliwionych potrzeb nie można jednoznacznie zdefiniować, ponieważ nie ma jednego stałego kryterium odniesienia. Rodzaj i rozmiar tych potrzeb jest uzależniony od cech osoby uprawnionej oraz od splotu okoliczności natury społecznej i gospodarczej, w których osoba uprawniona się znajduje. Nie jest możliwe ustalenie katalogu usprawiedliwionych potrzeb podlegających zaspokojeniu w ramach obowiązku alimentacyjnego i odróżnienie ich od tych, które jako objaw zbytku lub z innych przyczyn nie powinny być uwzględnione. W każdym razie zakres obowiązku alimentacyjnego wyznaczać będą poszczególne sytuacje uprawnionego i zobowiązanego, konkretne warunki społeczno-ekonomiczne oraz cele i funkcje obowiązku alimentacyjnego. Dopiero na tym tle będzie można określić potrzeby życiowe - materialne i intelektualne uprawnionego.

Należy zaznaczyć, że obowiązek alimentacyjny rodziców wobec pełnoletniego dziecka wygasa z chwilą osiągnięcia samodzielności życiowej przez dziecko, co wiąże się z możliwością podjęcia pracy zarobkowej i osiągania własnymi siłami środków niezbędnych do swojego utrzymania.

W wyroku Sądu Najwyższego z dnia 14.11.1997r., sygn. akt III CKN 217/97 (Prokuratura i Prawo z 1998r., Nr 9, poz. 28) wskazano, iż:

„Obowiązek alimentacyjny rodziców wobec dziecka stanowi uszczegółowienie ogólnego obowiązku "troszczenia się o fizyczny i duchowy rozwój dziecka" i należytego przygotowania go, odpowiednio do jego uzdolnień, do pracy zawodowej (art. 96 krio). Obowiązek ten nie jest ograniczony przez żaden sztywny termin, a w szczególności - przez termin dojścia przez alimentowanego do pełnoletności. Nie jest także związany ze stopniem wykształcenia w tym sensie, że nie ustaje z chwilą osiągnięcia przez alimentowanego określonego stopnia podstawowego lub średniego wykształcenia. Jedyną miarodajną okolicznością, od której zależy trwanie bądź ustanie tego obowiązku, jest to, czy dziecko może utrzymać się samodzielnie, przy czym przyjmuje się, że nie można tego oczekiwać od dziecka małoletniego. Z tej przyczyny w odniesieniu do dzieci, które osiągnęły pełnoletność, brać należy pod uwagę to, czy wykazują chęć dalszej nauki oraz czy osobiste zdolności i cechy charakteru pozwalają na rzeczywiste kontynuowanie nauki. Przeciwnie stanowisko prowadziłoby do zahamowywania, a co najmniej znacznego utrudniania dalszego rozwoju dziecka, a to przez pozbawianie go środków materialnych niezbędnych do kontynuowania nauki po osiągnięciu pełnoletności, pozostawałoby zatem w sprzeczności ze wspomnianym wyżej podstawowym obowiązkiem rodzicielskim.”

Analiza materiału procesowego zgromadzonego w niniejszej sprawie wskazuje, że w zakresie możliwości zarobkowych i majątkowych pozwanego znajduje się płacenie alimentów dla córki J. w wysokości po 850 zł miesięcznie, stosownie do zakresu usprawiedliwionych potrzeb osoby uprawnionej do alimentów.

Obowiązek renty alimentacyjnej nałożony został na pozwanego na mocy ugody z dnia 25 stycznia 2018r. zawartej przed Sądem Rejonowym w Toruniu w sprawie (...). Pozwany P. M. zobowiązał się płacić alimenty na rzecz małoletniej

wówczas powódki J. M. (1) w kwocie po 550 zł miesięcznie w miejsce alimentów ustalonych w kwocie po 400 zł miesięcznie.

Wówczas powódka miała (...) lat i uczęszczała do (...) klasy (...). P. M. pracował wówczas w sklepie (...) w dziale technicznym z wynagrodzeniem w granicach (...) zł. Mieszkał w B. w mieszkaniu kupionym na kredyt hipoteczny w kwocie 156.400 zł. Rata kredytu wynosiła 717 zł.

Od ustalenia obowiązku alimentacyjnego upłynęło prawie pięć lat, a więc bardzo długi okres czasu. Sytuacja obu stron przez ten czas zmieniła się diametralnie, więc nawet nie sposób porównywać obecnej sytuacji z sytuacją jak miała miejsce w czasie ostatniej sprawy alimentacyjnej. Powódka osiągnęła pełnoletność, nadal kontynuuje naukę. Zamierza kontynuować naukę w szkole wyższej. Ponadto wraz z wiekiem zwiększyły się potrzeby powódki. Powódka nie posiada opóźnień w nauce. Jest osobą ambitną. W ramach przygotowania do matury powódka przez trzy miesiące korzystała z korepetycji z języka angielskiego, których miesięczny koszt wynosił 300 zł. W okresie wakacyjnym planuje poszukać pracy w gastronomii.

Należy także zauważyć, że na przestrzeni ostatnich lat wzrosły także ceny żywności, odzieży, chemii czy kosmetyków.

Do tej pory powódka utrzymywała się z środków przekazywanych jej przez matkę, a także alimentów od pozwanego w kwocie 550 zł miesięcznie.

Matka powódki otrzymuje wynagrodzenie w kwocie 5.000 zł miesięcznie, na utrzymaniu ma także drugą małoletnią córkę – Z. C. (2). Powódka mieszka wraz z matką W. C. oraz siostrą Z. C. (2). Opłaty związane z utrzymaniem mieszkania wynoszą ok. 2.000 zł miesięcznie plus opłaty za prąd i wodę.

P. M. od dnia 23 czerwca 2022r. do dnia 17 czerwca 2023r. przebywa na świadczeniu rehabilitacyjnym, gdyż jest niezdolny do pracy z powodu pogłębiającej się choroby – (...). Otrzymuje zasiłek rehabilitacyjny z ZUS w kwocie ok. (...) zł miesięcznie. Będzie starał się o rentę. Pozwany pozostaje w związku partnerskim z Z. C. (1), z którą prowadzi wspólne gospodarstwo domowe. Z. C. (1) pracuje w sklepie i zarabia ok. (...) zł miesięcznie. Ma małoletniego syna S. M. z poprzedniego związku z D. M.. W dniu (...) pozwanemu i Z. C. (1) urodził się syn B. M..

Sam fakt urodzenia się kolejnego dziecka nie pociąga za sobą automatycznie ustania obowiązku alimentacyjnego, jednak należy to uwzględnić przy rozmiarze istniejącego obowiązku. Pozwany wiedząc, że ma na utrzymaniu J. zdecydował się na kolejne dziecko, co wskazuje na fakt, że jest w stanie ponieść koszty utrzymania ich wszystkich. Nie bez znaczenia jest też, że sam żłobek (...) syna pozwanego miesięcznie kosztuje ponad 1000 złotych, a na utrzymanie (...) córki chce przeznaczyć 650 zł miesięcznie. Pozwany nie utrzymuje kontaktu z córką, nie interesował się jej wychowaniem, rozwojem. To matka powódki podjęła się trudu wychowania dziecka, rola pozwanego ograniczała się jedynie do płacenia alimentów w kwocie po 550 zł miesięcznie.

Z powyższych względów, mając na uwadze całokształt okoliczności w przedmiotowej sprawie, Sąd doszedł do wniosku, że alimenty w kwocie po 850 zł miesięcznie dla powódki leżą w granicach możliwości majątkowych i zarobkowych pozwanego, a także są w pełni uzasadnione usprawiedliwionymi potrzebami powódki.

Mając powyższe na uwadze Sąd, na podstawie art. 135 §1 kro w zw. z art. 138 kro, w punkcie I sentencji wyroku podwyższył rentę alimentacyjną od pozwanego na rzecz powódki do kwoty po 850 zł miesięcznie, płatnych z góry do 15-tego dnia każdego miesiąca do rąk powódki, wraz z ustawowymi odsetkami na wypadek opóźnienia w płatności którejkolwiek z rat, w miejsce alimentów ustalonych ugodą zawartą przed Sądem Rejonowym w Toruniu w dniu 25 stycznia 2018 r. w sprawie (...), poczynając od dnia 15 grudnia 2022 r. tj. daty wniesienia pozwu.

W punkcie II sentencji wyroku Sąd oddalił powództwo w pozostałym zakresie.

Sąd nie obciążył powódki kosztami sądowymi w części oddalonego powództwa w punkcie III sentencji wyroku na podstawie art. 96 pkt 2 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.

W punkcie IV sentencji Sąd nie obciążył pozwanego kosztami sądowymi w sprawie.

W punkcie V sentencji wyroku Sąd orzekł o nadaniu wyrokowi rygoru natychmiastowej wymagalności, zgodnie z art. 333 § 1 pkt 1 kpc.